

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.007.06.2020

Pan
Michał Dzioba
Prezes Zarządu Zakładu Utylizacyjnego Sp. z o.o.
w Gdańsku

Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. w Gdańsku
ul. Jabłoniowa 55
80-180 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/045 – Funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i użytkowymi oraz transgraniczne przemieszczanie odpadów

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. w Gdańsku, ul. Jabłoniowa 55, 80-180 Gdańsk (dalej: „Zakład”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Michał Dzioba, Prezes Zarządu Zakładu, od 3 kwietnia 2017 r. W okresie objętym kontrolą Prezesem Zarządu Zakładu był poprzednio, tj. do 2 kwietnia 2017 r., Wojciech Głuszczyk.
Zakres przedmiotowy kontroli	Zapewnienie właściwego odbioru i zagospodarowania wytwarzanych na terenie gminy odpadów komunalnych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 15 września 2020 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Rafał Wieczorkowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/84/2020 z 29 maja 2020 r. 2. Jacek Żmurko, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/83/2020 z 29 maja 2020 r.

(akta kontroli str. 1-26, 1141)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Zakład zapewnił właściwy odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Miasta Gdańska (dalej: „Miasto”). Zakład został wpisany do rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami (dalej: „BDO”). Zakład realizował zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi powierzone przez Gminę Miasta Gdańska (dalej: „Miasto”), określone w regulaminie organizacyjnym, zgodnie z regulaminem usług Zakładu. W celu realizacji ww. zadań, zgodnie z posiadanymi pozwoleniami, Zakład prowadził m.in. instalacje przetwarzania odpadów: składowiska, instalację mechaniczno-biologicznego przetwarzania (dalej: „MBP”) oraz prowadził przetwarzanie odpadów wielkogabarytowych i budowlanych, zbierał odpady w punkcie selektywnego zbierania odpadów komunalnych (dalej: „PSZOK”), magazynował odpady w obiektach związanych z instalacjami oraz magazynował odpady niebezpieczne. Zgodnie z przepisami i stanem faktycznym realizował obowiązki ewidencyjne i sprawozdawcze. Funkcjonujący od 2011 r. wizyjny system kontroli miejsc magazynowania i składowania odpadów w Zakładzie, wymagany od 5 marca 2019 r., był dostosowywany do wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie wizyjnego systemu kontroli³. Niewystarczająca liczba kamer (71 zamiast zalecanych 196) i sposób ich umiejscowienia negatywnie wpływały na identyfikację osób tam przebywających, a tym samym nie spełniono normy PN-EN 62676-4:2015-06⁴, wymaganej § 3 ust. 1 ww. rozporządzenia. Ponadto stwierdzono przypadki

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 (dalej: „ustawa o NIK”).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania lub składowania odpadów (Dz. U. poz. 1755).

⁴ Systemy dozoru wizyjnego stosowane w zabezpieczeniach – Część 4: Wytyczne stosowania lub normy.

niespełniania wymogów wynikających z art. 25 ust. 6b i 6d ustawy o odpadach⁵, tj.: urządzenia techniczne nie zapisywały obrazu z trzech kamer, nie zapewniały przechowywania zapisanego obrazu z pięciu kamer przez miesiąc od daty dokonania zapisu, nie zapewniały przez całą dobę zapis obrazu z jednej kamery, a kamera monitorująca obszar składowiska odpadów nie monitorowała go całodobowo. W trakcie kontroli usunięto awarie, które spowodowały te nieprawidłowości.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. Zakład jako spółka komunalna Miasta, realizował zadania własne Miasta w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi powierzone mu uchwałą nr XLIII/1238/09 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie wyboru sposobu prowadzenia gospodarki komunalnej w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Zadania te zostały określone w regulaminie organizacyjnym zatwierdzonym przez Prezydenta Miasta Gdańska i obejmowały:

- składowanie odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne,
- składowanie odpadów budowlanych zawierających azbest,
- magazynowanie odpadów niebezpiecznych,
- zbieranie odpadów do odzysku, w tym recyklingu,
- odzysk odpadów na obiektach technologicznych Zakładu,

dostarczanych przez podmioty odbierające odpady komunalne oraz właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych.

(akta kontroli str. 27-63)

W celu realizacji ww. zadań Zakład prowadził:

- składowisko odpadów inne niż niebezpieczne i obojętne,
- składowisko odpadów niebezpiecznych (azbestu),
- instalację MBP składającą się m.in. z sortowni odpadów i kompostowni tunelowej, komorowej i kompostowni kontenerowej,
- przetwarzanie odpadów wielkogabarytowych,
- przetwarzanie odpadów budowlanych,
- zbieranie odpadów w PSZOK,
- magazynowanie odpadów przed lub po ich przetworzeniu w obiektach związanych z instalacjami (w tym place i boksy) oraz magazyn odpadów niebezpiecznych gromadzonych w PSZOK (niezawierających azbestu).

(akta kontroli str. 64-67, 73, 157-581)

2. Zakład prowadził PSZOK na podstawie prawomocnego pozwolenia i został wpisany do BDO. PSZOK prowadzony przez Zakład został wyznaczony przez Miasto jako PSZOK na terenie Miasta.

(akta kontroli str. 183-308, 385-455, 582-586)

Oprócz obsługi mieszkańców Miasta (470,9 tys. mieszkańców⁶), PSZOK od października 2017 r. obsługiwał również mieszkańców Gminy Kolbudy (17,0 tys. mieszkańców⁷).

(akta kontroli str. 72, 583-617)

⁵ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797, ze zm.).

⁶ Stan na 31 grudnia 2019 r. (<https://www.gdansk.pl/gdanskwlizbach>).

⁷ Stan na 31 grudnia 2019 r. (<http://www.kolbudy.pl/poznaj-kolbudy/podstawowe-informacje>).

Odpady do PSZOK przyjmowane były od poniedziałku do piątku w godzinach 6:00-18:00 oraz w soboty w godzinach 6:00-14:00, za wyjątkiem odpadów niebezpiecznych, które przyjmowane były od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00-15:00. Korzystanie z PSZOK w innych dniach i godzinach wymagało uzgodnienia z Zakładem. Właściciele nieruchomości dostarczający odpady do PSZOK zobowiązani byli do potwierdzenia swojej tożsamości dokumentem ze zdjęciem, udokumentowania posiadania tytułu prawnego do nieruchomości położonej na terenie obsługiwanym przez PSZOK oraz kopii dowodu zapłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na danej nieruchomości. W PSZOK przyjmowane były od właścicieli nieruchomości zamieszkałych wszystkie odpady komunalne wymienione w art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁸ (dalej: „ustawa o utrzymaniu czystości”), przy czym odpady budowlane i rozbiórkowe od właścicieli nieruchomości zamieszkałych w ilości do 2 Mg, a od 7 sierpnia 2020 r. – zużyte opony w ilości osiem sztuk, w roku kalendarzowym z każdego lokalu mieszkalnego. Od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych przyjmowane były: papier, szkło, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale, odpady stanowiące części roślin pochodzące z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, parków i cmentarzy, przy czym do 7 sierpnia 2020 r. – w łącznej ilości do 1 Mg w roku kalendarzowym. Poza odpadami tzw. zielonymi, w PSZOK nie zbierano odpadów ulegających biodegradacji, ponieważ Miasto zapewniło odbieranie tych odpadów z miejsc ich wytwarzania.

Odpady w PSZOK zbierane były w stalowych kontenerach i plastikowym pojemniku (oleje jadalne). Odpady niebezpieczne (zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, baterie, i akumulatory, farby, lakiery, przeterminowane leki, odpady medyczne, farby i lakiery, itp.) zbierane były w wyznaczonych miejscach (pojemnikach) w kontenerze znajdującym się przed bramą wjazdową do Zakładu. Pozostałe rodzaje odpadów zbierane były oddzielnie w stalowych kontenerach ustawionych w wyznaczonym miejscu na PSZOK na terenie zakładu. Obok PSZOK znajdował się magazyn odpadów niebezpiecznych, w którym oddzielnie magazynowano poszczególne rodzaje odpadów niebezpiecznych. Odpady przywożone były przez mieszkańców, a przy ich segregacji w PSZOK na terenie Zakładu pomagał wyznaczony pracownik.
(akta kontroli str. 618-628, 767-816, 988-999)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że kontener na odpady niebezpieczne znajdujący się przed bramą wjazdową do Zakładu nie jest miejscem magazynowania odpadów, a jedynie miejscem, w którym następuje odbiór odpadów w związku z czym miejsce to nie musi być monitorowane. Kontener jest opróżniany raz lub dwa razy dziennie w zależności od ilości dostarczonych tam odpadów. Odpady przewożone są do miejsc magazynowania na terenie Zakładu, które są wyznaczone w decyzjach. Takie usytuowanie kontenera ma na celu zapewnienie możliwości oddania odpadów niebezpiecznych przez całą dobę. Ponadto wyjaśnił, że wjazd na teren Zakładu z tego rodzaju odpadami generowałby niepotrzebny dodatkowy ruch spowodowany dużą liczbą pojazdów z niewielką ilością odpadów. Miejsce to jest pod całodobowym nadzorem ochrony. Udostępniając ten kontener Zakład realizuje obowiązek w zakresie bezpłatnego odbioru zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w ramach PSZOK. Kontener został usytuowany przed bramą główną Zakładu w celu umożliwienia mieszkańcom łatwego pozbycia się tych odpadów bez konieczności pozostawiania ich w punktach gromadzenia odpadów przy nieruchomościach, gdzie były nielegalnie demontowane. Dodał, że ochrona Zakładu pyta osobę dostarczającą odpady do tego kontenera skąd pochodzi, jednak nie weryfikuje tego

⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1439, ze zm.).

dokumentem. W przypadku odpadów od przedsiębiorców, na co wskazuje ilość bądź rodzaj odpadów, ochrona kieruje pojazd na wagę zgodnie z procedurą przyjęcia odpadów.

(akta kontroli str. 724-726, 917-919)

PSZOK oraz magazyn odpadów niebezpiecznych były objęte wizyjnym systemem kontroli od 2011 r.

Przegląd zapisów obrazu z kamer monitorujących PSZOK i magazyn odpadów niebezpiecznych na terenie Zakładu z wybranych dni, tj. 25 maja, 16 czerwca i 23 czerwca 2020 r. wykazał, że monitoring był prowadzony całodobowo, a zapisy obrazu z kamer były przechowywane miesiąc od daty zapisu, ale pomimo wymogu wynikającego z art. 25 ust. 6d ustawy o odpadach, rejestrator jednej z kamer monitorujących PSZOK nie zapisywał obrazu z całego dnia. Zapisy obrazu z kamer przechowywane były w rejestratorach i były zabezpieczone przed zniszczeniem lub kradzieżą.

(akta kontroli str. 64, 67-69, 74-75, 618-628, 724-726)

Z wyjaśnień Prezesa Zarządu wynika, że z uwagi na ograniczoną pojemność miejsc magazynowania odpadów oraz dużą ilość wytwarzanych odpadów, magazynowanie nie trwa dłużej niż 1 rok, z reguły nie dłużej niż 3 miesiące, a w przypadku odpadów komunalnych przeznaczonych do sortowania – nie dłużej niż 3 dni.

(akta kontroli str. 64-65, 70, 93)

Analiza danych ujętych w kartach ewidencji odpadów (dalej: „KEO”) za 2018 r. wykazała, że odpady z PSZOK były magazynowane:

- opakowania z papieru i tektury, z tworzyw sztucznych, ze szkła, zmieszane odpady opakowaniowe, zużyte opony, odpady betonu, gruz betonowy z rozbiórek i remontów, gruz ceglany, odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia, odpady ulegające biodegradacji, odpady wielkogabarytowe, odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach – do 1 miesiąca,
- farby, tusze, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne i leki – do 2 miesięcy,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne – do 3 miesięcy,
- lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć – do 4 miesięcy,
- baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33– do 11 miesięcy.

(akta kontroli str. 629-647)

Z wyjaśnień Prezesa Zarządu wynika, że nie istnieją szczególne uwarunkowania, mające wpływ na przekazywanie wyselekcjonowanych przez Zakład odpadów. Zakład przekazywał odpady zarówno podmiotom posiadającym pozwolenie na zbieranie odpadów, jak i na wytwarzanie i przetwarzanie odpadów w instalacjach. Decydujący wpływ na to, gdzie Zakład przekazywał odpady miały warunki odbioru – częstotliwość, liczba pojazdów oraz i cena odbioru odpadów. Z uwagi na to, że Zakład wytwarza dużo więcej odpadów niż jest w stanie zmagazynować, zapewnienie płynności odbioru jest kluczowe. W przypadku gdy Zakład nie jest w stanie dostarczyć danej frakcji odpadu o odpowiednich parametrach, cała masa przekazywana była innemu podmiotowi, który zajmował się frakcjonowaniem odpadów i przekazywaniem do podmiotów zajmujących się recyklingiem.

(akta kontroli str. 157-158, 162, 917-920)

Analiza danych ujętych w sprawozdaniu podmiotu prowadzącego PSZOK za 2017 r i 2018 r. wykazała, że odpady z PSZOK przekazywane były do:

- przetworzenia w Zakładzie w celu przekazania ich do recyklingu lub odzysku (opakowania z tworzyw sztucznych, zmieszane odpady opakowaniowe, odpady wielkogabarytowe, odpady komunalne niewymienione w innych grupach (kod 20 03 99),
- odzysku w Zakładzie w procesach technologicznych stosowanych przy eksploatacji składowiska⁹ (odpady betonu, gruz betonowy z rozbiórek i remontów, gruz ceglany, odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia, odpady ulegające biodegradacji),
- przetworzenia poza Zakładem (lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne),
- składowania w Zakładzie (inne, zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu),
- recyklingu lub odzysku w instalacjach poza Zakładem (opakowania ze szkła, zużyte opony, baterie i akumulatory, opakowania z papieru i tektury),
- przekształcenia termicznego w instalacjach poza Zakładem (farby, tusze, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne i leki),
- w 2017 r. do podmiotów zbierających odpady (opakowania z tworzyw sztucznych, opakowania z papieru i tektury oraz baterie i akumulatory).

(akta kontroli str. 648-663)

Prezes Zarządu poinformował, że Zakład po zakończonym roku kalendarzowym występuje do podmiotów, którym przekazał surowce wtórne do odzysku, z prośbą o potwierdzenie przekazania odebranego surowca do recyklingu i że w większości przypadków kontrahenci w formie oświadczenia potwierdzają, iż dany rodzaj odpadu został przekazany do procesu odzysku.

Analiza danych dotyczących odpadów przekazanych poza Zakład w 2018 r. wykazała, że we wszystkich 27 przypadkach dotyczących odpadów przekazanych podmiotom zbierającym odpady, dla których gminy ustalają poziom recyklingu i odzysku, Zakład występował o potwierdzenie przekazania odpadów do recyklingu, a w 26 przypadkach uzyskał takie potwierdzenie (w formie oświadczenia).

(akta kontroli str. 101-103, 650-654, 1142-1143)

3. Zakład posiadał prawomocne decyzje wydane przez Marszałka Województwa Pomorskiego (dalej: Marszałek):

- decyzję wydaną 13 listopada 2009 r. – pozwolenie zintegrowane na prowadzenie instalacji do składowania odpadów, z wyłączeniem odpadów obojętnych i odpadów niebezpiecznych (materiałów izolacyjnych i konstrukcyjnych zawierających azbest), określającą m.in. rodzaje i roczną ilość odpadów, które mogły być składowane, która została zmieniona decyzją z 6 lipca 2020 r.,
- decyzję wydaną 25 listopada 2015 r. – pozwolenie zintegrowane na eksploatację instalacji MBP, która została zmieniona decyzją z 16 sierpnia 2019 r.,
- decyzję wydaną 28 lutego 2014 r. – pozwolenie na wytwarzanie odpadów z uwzględnieniem zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów (w tym zbieranie odpadów w obiektach PSZOK i magazynowanie odpadów); w październiku 2019 r. Zakład złożył wniosek do Marszałka o zmianę pozwolenia, przy czym postępowanie nie zostało zakończone.

Na zlecenie Zakładu sporządzono operaty przeciwpożarowe wymagane do dokonania zmian ww. decyzji.

Marszałek postanowieniem z 25 czerwca 2019 r. określił dla Zakładu formę i wysokość zabezpieczenia roszczeń z tytułu eksploatacji instalacji MBP (polisa

⁹ Przeznaczone na warstwy izolacyjne, budowę dróg technologicznych, skarp.

ubezpieczeniowa w wysokości 2.782,5 tys. zł). Wysokość zabezpieczenia obliczona przez Zakład zgodna była z określoną w ww. postanowieniu.

Zakład posiadał także decyzję – zezwolenie na przetwarzanie odpadów, które polegało na wykorzystaniu odpadu (kompostu) do rekultywacji zamkniętego składowiska odpadów, która straciła ważność 1 października 2016 r.

(akta kontroli str. 154-581, 684-723, 817-842)

W sprawie dokonania przez Marszałka przeglądu decyzji, zgodnie z wymaganiami konkluzji dotyczących najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do przetwarzania odpadów¹⁰, Prezes Zarządu wyjaśnił, że 8 lutego 2019 r. Marszałek wystosował pismo w przedmiocie dostosowania pozwolenia zintegrowanego dla instalacji MBP do wymagań konkluzji BAT. W tym samym czasie rozpatrywano wnioski o zmianę tego pozwolenia, a jednym z dokumentów była analiza spełniania warunków BAT. Marszałek dokonał zmiany tego pozwolenia, która zawiera odniesienie do spełniania warunków BAT. Analiza spełniania wymagań przepisów dla składowiska odpadów została wykonana ostatni raz na potrzeby zmiany (z urzędu) pozwolenia zintegrowanego dla składowiska odpadów. W uzasadnieniu decyzji z 4 grudnia 2014 r. stwierdzono, że nie ma potrzeby nakładania na Zakład dodatkowych obowiązków związanych ze spełnieniem wymagań prawnych. Obecnie Marszałek rozpatruje wniosek o zmianę tego pozwolenia i dotychczas nie wystąpił z wnioskiem o przedstawienie dodatkowych informacji poza tymi, które zostały zawarte we wniosku.

(akta kontroli str. 64-69, 76, 183-247, 330-332, 691-718)

Marszałek zawiadomieniem z 19 czerwca 2018 r. poinformował Zakład o wpisaniu go z urzędu do BDO.

(akta kontroli str. 582)

Analiza danych wynikających z KEO oraz zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów za 2018 r. oraz pozwoleń w zakresie gospodarki odpadami wykazała, że w Zakładzie przetwarzano odpady zgodnie z warunkami ustalonymi w decyzjach w zakresie rodzaju, ilości, sposobów przetworzenia i postępowania po przetworzeniu.

(akta kontroli str. 157-162, 248-455, 548-581, 629-647, 817-855 856-867, 972-986)

4. Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o odpadach, Zakład prowadził ilościową i jakościową ewidencję odpadów zgodnie z katalogiem odpadów.

Badanie wytypowanej dokumentacji ewidencji odpadów (KEO, dowodów ważeń i kart przekazania odpadów¹¹) oraz faktur VAT wykazało, że ewidencja odpadów prowadzona była zgodnie ze stanem rzeczywistym.

(akta kontroli str. 915-916)

¹⁰ Zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2018/1147 z dnia 10 sierpnia 2018 r. ustanawiającą konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do przetwarzania odpadów zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE (Dz. Urz. UE L208/38).

¹¹ Na podstawie osądu kontrolera do badania wytypowano dokumentację ewidencji odpadów o kodach: 15 01 02 – opakowania z tworzyw sztucznych, 19 12 12 – inne odpady (w tym zmieszanych substancji i przedmiotów) z mechanicznej obróbki odpadów innych niż wymienione w 19 12 11 i 20 03 01 – niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, za marzec 2018 i 2019 r.: sześć kart ewidencji odpadów, dziewięć list ważeń odpadów przyjętych, cztery listy ważeń odpadów przekazanych, 21 kart przekazania odpadów przyjętych, cztery karty przekazania odpadu przekazanego, trzy dowody ważenia odpadów przyjętych, cztery dowody ważenia odpadów przekazanych, 23 faktury za odpady przyjęte, 23 załączniki do tych faktur, cztery faktury za odpady przekazane, trzy załączniki do tych faktur.

W latach 2016-2020 (I półrocze) do Zakładu przyjęto łącznie w poszczególnych latach odpowiednio: 228.722,181 Mg, 229.518,239 Mg, 227.987,728 Mg, 264.271,311 Mg i 142.872,023 Mg odpadów, w tym w ramach realizacji zadań Miasta w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi – 175.379,846 Mg, 181.724,276 Mg, 189.472,715 Mg, 195.918,036 Mg i 92.761,269 Mg odpadów.

(akta kontroli str. 64-69, 82-86, 958)

W latach 2016-2020 (I półrocze) Zakład przyjął także odpady spoza terenu województwa (w kolejnych latach: 37,38 Mg, 37,57 Mg, 1.617,129 Mg, 31,366 Mg i 47,455 Mg odpadów):

- do sortowania: odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach (kod 20 03 99) – w latach 2016-2019, zmieszane odpady opakowaniowe (kod 15 01 06) – w 2018-2019 r.
- w celu ich przekazania do dalszego zagospodarowania poza Zakładem: odpady agrochemikaliów zawierające substancje niebezpieczne (kod 02 01 08*), zużyte urządzenia (kod 16 02 14) – w latach 2018-2019 r., lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć (kod 20 01 21*) – w 2018 r., odpady farb i lakierów zawierających rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne (kod 08 01 11*) – w 2019 r., zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 i 16 02 12 (kod 16 02 13*) – w 2020 r.,
- do przetworzenia: odpady wielkogabarytowe (kod 20 03 07) – w latach 2016-2019, odpady ulegające biodegradacji (kod 20 02 01 A) – w 2020 r.
- do recyklingu: odpady z betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów (kod 17 01 01) – w latach 2017-2019, gruz ceglany (kod 17 01 02) – w 2017 r.,
- do składowania: nieorganiczne odpady (kod 16 03 04) w 2018 r., materiały budowlane zawierające azbest (17 06 05) – w latach 2016-2019, materiały izolacyjne (kod 17 06 04) – w 2016 i 2018 r., zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu (kod 17 09 04) – w latach 2016-2018, odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach (kod 20 03 99) – w latach 2017-2019, sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02 (kod 15 02 03), tworzywa sztuczne (kod 17 02 03), odpadowa papa (kod 17 03 80), materiały izolacyjne zawierające azbest (kod 17 06 01*) – w 2019 r., inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (kod 19 12 12) i szkło (kod 17 02 02) – w 2020 r.,

(akta kontroli str. 64-69, 87-91, 959)

W instalacjach nie wytwarzano paliwa alternatywnego, tzw. RDF (kod 19 12 10), pomimo że Zakład posiadał zezwolenie na jego wytwarzanie. Wytwarzano odpady kwalifikowane według katalogu odpadów jako 19 12 12 (inne odpady niż wymienione w 19 12 11) w ilościach dopuszczalnych w pozwoleniu, których udział w wytwarzanych odpadach w poszczególnych latach okresu 2016-2020 (I półrocze) wyniósł odpowiednio: 71,1%, 74,5%, 78,2%, 75,0% i 66,2%, w tym część stanowiącą frakcję kaloryczną (tzw. pre-RDF), której udział w wytwarzanych odpadach w poszczególnych latach ww. okresu wyniósł odpowiednio: 27,7%, 38,4%, 33,0%, 33,7% i 28,4%.

(akta kontroli str. 64, 69-70, 92, 183-308, 971)

Prezes Zarządu Wyjaśnił, że z uwagi na zmienne warunki odbioru nie jest możliwe produkowanie w Zakładzie paliwa spełniającego wymagania odbiorców (homogenizacja odpadów, wilgotność, zawartość zanieczyszczeń), dlatego obecnie przekazuje się odbiorcom odpady o kodzie 19 12 12 (tzw. pre-RDF) do przetworzenia i przygotowania ich do wykorzystania przez konkretną instalację. Nie planuje się również inwestycji mających na celu produkcję paliwa alternatywnego

o kodzie 19 21 10, ponieważ frakcja kaloryczna odpadów o kodzie 12 12 12 kierowana będzie do Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych, którego budowa rozpoczyna się na terenie Zakładu.

(akta kontroli str. 157-158, 162)

Analiza danych ujętych KEO za 2018 r. wykazała, że odpady wytworzone w instalacjach Zakładu były magazynowane:

- opakowania z papieru i tektury, z tworzyw sztucznych, z metali, ze szkła, odpady betonu, gruz betonowy z rozbiórek i remontów, kompost nieodpowiadający wymaganiom (nienadający się do wykorzystania), inne niewymienione odpady (kod 19 05 99), metale żelazne i nieżelazne, tworzywa sztuczne i guma, drewno inne niż wymienione w 19 12 08, inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 (kod 19 12 12), baterie i akumulatory (kod 20 01 33) – do jednego miesiąca,
- zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy, lampy fluoroscencyjne i inne odpady zawierające rtęć, urządzenia zawierające freony, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki – do dwóch miesięcy,
- opakowania wielomateriałowe – do trzech miesięcy,
- żelazo i stal, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 35 – do czterech miesięcy,
- baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33 – do 11 miesięcy.

(akta kontroli str. 843-855)

Odpady powstałe w wyniku przetworzenia zostały przekazane:

- podmiotom prowadzącym recykling lub zbierającym odpady: opakowania z papieru i tektury, z tworzyw sztucznych, metali, wielomateriałowe, metale nieżelazne,
- podmiotom zbierającym odpady: żelazo i stal, metale żelazne, baterie i akumulatory,
- podmiotom prowadzącym recykling odpadów: zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy, lampy fluoroscencyjne i inne odpady zawierające rtęć tworzywa sztuczne i guma, opakowania ze szkła, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 35, urządzenia zawierające freony,
- zbierającym lub osobom prywatnym: drewno i inne wymienione w 19 12 06,
- producentom paliw alternatywnych: inne odpady z mechanicznej obróbki (pre-RDF),
- innemu podmiotowi prowadzącemu instalację MBP: inne odpady z mechanicznej obróbki (tzw. podsitówka),
- producentowi paliw lub podmiotowi prowadzącemu instalację termicznego przekształcania: inne odpady z mechanicznej obróbki (zmielone gabaryty),
- do recyklingu lub odzysku w Zakładzie (odpady betonu, gruz betonowy z rozbiórek i remontów, kompost nieodpowiadający wymaganiom (nienadający się do wykorzystania),
- podmiotom zbierającym, prowadzącym recyklingu lub sortującym odpady – zmieszane odpady opakowaniowe,
- na składowisko odpadów w Zakładzie – pozostałe odpady.

(akta kontroli str. 64-65, 70, 94-105, 157-161, 309-384, 506-507, 856-893, 960)

5. Zgodnie z art. 25 ust. 6a ustawy o odpadach¹², posiadacz odpadów obowiązany był do prowadzenia wizyjnego systemu kontroli, którego dostosowanie do zmienionych przepisów powinno było nastąpić w terminie do 22 sierpnia 2019 r.¹³. Z art. 25 ust. 6b, 6d i 6e ustawy o odpadach wynika, że wizyjny system kontroli miejsca magazynowania lub składowania odpadów prowadzi się przy użyciu urządzeń technicznych zapewniających przez całą dobę zapis obrazu i identyfikację osób przebywających w tym miejscu, zapis obrazu przechowuje się przez miesiąc od daty dokonania zapisu w sposób zabezpieczający przed dostępem osób nieuprawnionych oraz jego utratą, w szczególności wskutek zniszczenia lub kradzieży. Zgodnie z wymogiem § 3 ust. 1 i 3 rozporządzenia w sprawie wizyjnego systemu kontroli¹⁴, parametry urządzeń technicznych systemu kontroli powinny spełniać normy PN-EN 62676-4:2015-06 – Systemy dozoru wizyjnego stosowane w zabezpieczeniach – Część 4: Wytyczne stosowania lub normy, którą przedmiotowa norma zostanie zastąpiona. Obraz wysyłany z kamer jest utrwalany w urządzeniu rejestrującym w sposób niewpływający negatywnie na identyfikację osób przebywających w miejscu magazynowania lub składowania odpadów.

Wizyjny system kontroli funkcjonuje w Zakładzie od 2011 r. W okresie objętym kontrolą był on sukcesywnie rozbudowywany i modernizowany: corocznie dokonywano i instalowano kamery, urządzenia sieciowe oraz okablowanie, videoserwery z monitorami, oraz komputerów i monitorów do stanowisk obserwatorskich.

(akta kontroli str. 64, 67-69, 74, 910-911)

Wizyjny system kontroli obejmował wszystkie miejsca magazynowania i składowania odpadów. Możliwy był podgląd obrazu w czasie rzeczywistym ze wszystkich kamer monitorujących ww. miejsca. Zapis z kamer systemu monitoringu wizyjnego były zabezpieczony przed dostępem osób nieuprawnionych oraz jego utratą, w szczególności wskutek zniszczenia lub kradzieży. Obraz z kamer monitorujących miejsca magazynowania i składowania odpadów zapisywany i przechowywany był na czterech rejestratorach. Oględziny NIK wykazały, że:¹⁵

- jeden rejestrator (znajdujący się w budynku nowej kompostowni), który obsługiwał trzy kamery monitorujące miejsca magazynowania i składowania odpadów: kamerę monitorującą obszar placów magazynowych przy budynku nowej kompostowni (magazynowania odpadów z tworzyw sztucznych i metali, kompostu, frakcji energetycznej pre-RDF), kamerę monitorującą boksy magazynowe przy budynku sortowni oraz kamerę monitorującą plac magazynowania odpadów zielonych, nie rejestrował i nie przechowywał obrazu z 3 kamer;
- jeden rejestrator (znajdujący się w budynku warsztatowo-magazynowym), który obsługiwał 5 kamer monitorujących miejsca magazynowania i składowania odpadów: kamerę monitorującą obszar placu magazynowego odpadów z tworzyw sztucznych i metali, zlokalizowanego przy budynku nowej kompostowni, kamerę monitorującą boksy magazynowe przy budynku sortowni oraz trzy kamery monitorujących miejsce magazynowania w sortowni,

¹² Obowiązuje od 22 lutego 2019 r.

¹³ Termin wynikający z art. 12 ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1592, ze zm.).

¹⁴ Weszło w życie 17 grudnia 2019 r.

¹⁵ Dokonano przeglądu zapisów obrazu z rejestratorów, z wybranych miejsc magazynowania i składowania odpadów: składowiska azbestu, magazynu odpadów niebezpiecznych, opakowań szklanych, placów magazynowych przy budynku nowej kompostowni (magazynowania odpadów z tworzyw sztucznych i metali (zbieranych w żółtych workach), kompostu, frakcji energetycznej pre-RDF), kamerę monitorującą boksy magazynowe przy budynku sortowni oraz kamerę monitorującą plac magazynowania odpadów zielonych, z wybranych dni (25 maja, 15 i 23 czerwca 2020 r.).

przechowywał zapisy obrazu tylko przez okres 19 dni, pomimo wymogu przechowywania zapisów obrazu przez miesiąc od daty zapisu;

- obraz z kamery obrotowej monitorującej obszar składowiska odpadów przesłonięty był siatką i nie monitorowała ona tego obszaru całodobowo (w dniu 25 maja o godzinie 11:55 i 15 czerwca o godzinie 14:47 ww. kamera nie monitorowała obszaru składowiska tylko obszar Zakładu od strony składowiska),
- w pozostałych przypadkach¹⁶ nie stwierdzono, aby obszar nie był monitorowany całodobowo lub obraz nie był przechowywany przez miesiąc od daty zapisu.

(akta kontroli str. 747-766, 894-909)

System monitoringu wizyjnego oparty był na kamerach, których parametry spełniały wymagania normy PN-EN 62676-4:2015-06, natomiast z uwagi na zbyt małą liczbę kamer (było 71, a docelowo zaprojektowano 196) i sposób ich rozmieszczenia (zbyt daleko od obiektu), nie spełniał on wytycznych dotyczących pokrycia obiektu i pola widzenia – wielkości obiektu określonych w tej normie.

(akta kontroli str. 724-727 i 917-956, 1063-1065)

W 2020 r., na zlecenie¹⁷ Zakładu, przeprowadzono audyt istniejącej infrastruktury systemu, mający na celu zniwelowanie rozproszenia miejsc rejestracji obrazu i integracji ich w jednym miejscu oraz agregacji rejestrowanych danych, a także zwiększenie kompresji danych zgodnie z obowiązującymi standardami, by ograniczyć wielkość strumienia, a także zmniejszyć obszar archiwum składowanych nagrań. Dodatkowym elementem audytu był nakład na skorygowanie planu ciągłości działania, oparty na zapasowym urządzeniu rejestrującym uruchamianym automatycznie w razie awarii głównego rejestratora. Poddany audytowi został także temat optyki kamer, by wzmocnić jakość urządzeń przetwarzających obraz ze standardami zakładanymi w normie PN-EN 62676-4:2015-06. W wyniku audytu sformułowano rekomendacje dotyczące wymiany, rozbudowy, modernizacji elementów systemu (aktywnych urządzeń, łącznic, przewodów, zasilaczy, przełączników, systemu alarmowania, kamer, rejestratorów), m.in.:

- demontaż kamer niespełniających normy PN-EN 62676-4:2015-06 i wykorzystanie ich do pokrycia pozostałego obszaru Zakładu (poza miejscami magazynowania i składowania odpadów),
- demontaż i wymiana wszystkich rejestratorów na nowe z powodu ich rozproszenia na terenie Zakładu, braku scentralizowanego zarządzania, braku rejestracji awaryjnego zapisywania w przypadku uszkodzenia któregośkolwiek z nich,
- utworzenie systemu rejestracji automatycznego zapisu awaryjnego w przypadku uszkodzenia któregośkolwiek z rejestratorów

i zwrócono uwagę, że długi czas eksploatacji obecnych urządzeń może doprowadzić do awarii podzespołów.

W maju 2020 r. na zlecenie Zakładu opracowano projekt wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania i składowania odpadów. Przedmiotem projektu była budowa systemu monitoringu wizyjnego wraz z infrastrukturą transmisyjną, który ma pełnić funkcję dozoru wizyjnego z uwzględnieniem wymagań rozporządzenia w sprawie wizyjnego systemu kontroli. Zakres opracowania obejmował projekt systemu telewizyjnego dozoru, dobór urządzeń transmisyjnych, kanalizacji

¹⁶ Dokonano przeglądu zapisów obrazu z rejestratorów, z wybranych miejsc magazynowania i składowania odpadów: składowiska azbestu, magazynu odpadów niebezpiecznych, opakowań szklanych, placów magazynowych przy budynku nowej kompostowni (magazynowania odpadów z tworzyw sztucznych i metali (zbieranych w żółtych workach), kompostu, frakcji energetycznej pre-RDF), kamerę monitorującą boksy magazynowe przy budynku sortowni oraz kamerę monitorującą plac magazynowania odpadów zielonych, z wybranych dni (25 maja, 15 i 23 czerwca 2020 r.).

¹⁷ Zlecono 11 lutego 2020 r.

teletechnicznej, punktów pozyskania obrazu oraz systemu rejestracji i analizy materiału video, a jego założenia zostały przygotowane w oparciu o uzgodnienia z Zakładem, plany architektoniczne oraz obowiązujące normy i wytyczne w zakresie budowy systemów, w tym normy PN-EN 62676-4:2015-06. W dniu 29 czerwca 2020 r. wszczęto postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę, montaż i wdrożenie systemu kontroli miejsc magazynowania i składowania odpadów na terenie Zakładu, na podstawie ww. projektu¹⁸.

(akta kontroli str. 724-727, 741-766, 910-911, 1000-1062, 1101-1125)

6. Zakład składował odpady na dwóch wydzielonych kwaterach, z czego na jednej składował odpady inne niż niebezpieczne i obojętne (w dwóch sektorach, których eksploatację rozpoczęto od 2010 r. i od 2020 r.), a na jednej – odpady niebezpieczne (zawierających azbest). Zakład składował odpady określone w pozwoleniach, w tym: wytworzone w związku z eksploatacją instalacji MBP, dostarczone przez podmioty odbierające odpady od właścicieli nieruchomości położonych na terenie Miasta, jak również dostarczone przez podmioty spoza terenów województwa pomorskiego.

(akta kontroli str. 64-65, 70-71, 73, 156-161, 309-384, 456-495, 496-581)

W latach 2016-2020 (I półrocze) do składowania na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przyjęto łącznie 254.375,615 Mg, w poszczególnych latach odpowiednio: 78.795,563 Mg, 50.709,330 Mg, 36.441,444 Mg, 59.483,918 Mg i 28.945,360 Mg, w tym w ramach realizacji zadań Miasta w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, łącznie 24.176,224 Mg, w poszczególnych latach odpowiednio: 76.800,721 Mg, 48.143,45 Mg, 32.950,165 Mg, 54.656,878 Mg i 27.625,01 Mg.

(akta kontroli str. 106-110, 114-117, 121-128, 135-147, 856-893, 962-966)

Z wyjaśnień Prezes Zarządu wynikało, że Zakład posiada podstawowe charakterystyki i testy zgodności odpadów przyjętych na składowisko.

(akta kontroli str. 64-65, 70, 106-155, 962-970)

Badanie dokumentacji dotyczącej dziewięciu rodzajów odpadów dostarczonych w I półroczu 2020 r. przez dziewięć podmiotów w łącznej ilości 27.022,44 Mg, co stanowiło 97,8% odpadów przekazanych do składowania w tym okresie¹⁹, wykazało, że we wszystkich wymaganych przypadkach Zakład posiadał podstawowe charakterystyki odpadów i testy zgodności aktualne w ww. okresie, stosownie do wymagań wynikających z art. 109, 113 ust. 1-3, art. 114 ust. 1, art. 116 ust. 1 ustawy o odpadach.

(akta kontroli str. 1063-1100, 1132)

Z wyjaśnień Prezesa Zarządu wynikało, że stosownie do wymogów art. 114 ust. 2 ustawy o odpadach w Zakładzie prowadzono weryfikację odpadów dostarczanych na składowisko, zgodnie z procedurą określoną w instrukcji prowadzenia składowiska odpadów zatwierdzoną decyzją Marszałka.

Zgodnie z ww. procedurą, do składowania dopuszczone są wyłącznie odpady spełniające kryteria dopuszczenia odpadów do składowania: po ustaleniu ich masy,

¹⁸ Otwarcie ofert nastąpiło 9 lipca 2020 r., zatwierdzenie wyników postępowania 29 lipca 2020 r., a zawarcie umowy z wykonawcą 4 sierpnia 2020 r., w której określono, że zamówienie będzie zrealizowane w terminie trzech miesięcy od dnia zawarcia umowy.

¹⁹ Na podstawie osądu kontrolera, do badania wybrano dokumentację podmiotów, które w I półroczu 2020 r. dostarczyły na składowisko odpady danego rodzaju w łącznej ilości powyżej 100 Mg, tj.: odpadów o kodach 16 81 02, 17 01 82, 17 02 02, 17 02 03, 19 05 99 i 19 12 12, dostarczonych przez Zakład w łącznej ilości 24.272, 34 Mg, odpadów o kodach 17 09 04, 20 02 03, 18 09 04, 20 03 03 dostarczonych przez podmioty zewnętrzne w łącznej ilości 2.750,4 Mg.

sprawdzeniu ich zgodności z danymi zawartymi w karcie przekazania odpadów, dla których sporządzono podstawową charakterystykę odpadów i przeprowadzono testy zgodności (o ile są wymagane), po dokonaniu oględzin przed i po rozładunku oraz sprawdzeniu zgodności przyjmowanych odpadów z informacjami zawartymi w podstawowej charakterystyce odpadów. W sytuacji stwierdzenia niezgodności składowanych odpadów z deklaracją w podstawowej charakterystyce odpadów lub niedostarczenia testów zgodności w wyznaczonym terminie, odmawia się przyjęcia odpadów na składowisko.

(akta kontroli str. 1063-1066, 481-482, 570-571)

Oględziny NIK²⁰ wykazały, że zgodnie z art. 115 ustawy o odpadach, w Zakładzie przechowywano wymagane próbki odpadów dostarczonych od 1 lipca do 20 sierpnia 2020 r. na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

(akta kontroli str. 1063-1066, 1133-1140)

7. Zakład składał Prezydentowi Miasta Gdańska roczne sprawozdania podmiotu prowadzącego PSZOK oraz podmiotu zbierającego odpady komunalne²¹, wymagane art. 9a ust. 1 i art. 9nb ust. 1 i 3a ustawy o utrzymaniu czystości, w terminie do 31 stycznia za poprzedni rok kalendarzowy, określonym w art. 9a ust. 2 i art. 9nb ust. 2 ww. ustawy, zgodnie z wymaganymi wzorami sprawozdań²². Zakład składał również Marszałkowi zbiorcze zestawienia danych o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu odpadami, wymagane art. 75 ust. 1 pkt 2 ustawy o odpadach, w terminie do 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy, określonym w art. 76 ust. 1 ww. ustawy, zgodnie z wymaganym wzorem²³.

(akta kontroli str. 648-683, 856-893, 1126-1131)

Zakład nie składał korekt ww. zbiorczych zestawień. Z własnej inicjatywy złożył natomiast korektę sprawozdania podmiotu prowadzącego PSZOK za 2016 r., która dotyczyła wyodrębnienia w sprawozdaniu odpadów, które zostały zmagazynowane przez Zakład.

(akta kontroli str. 664-673, 917-919)

Badanie rocznego sprawozdania podmiotu prowadzącego PSZOK oraz zbiorczego zestawienia danych o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu odpadami za 2018 r. wykazało, że dane w tych dokumentach były zgodne z KEO za 2018 r.

(akta kontroli str. 629-654, 843-867, 972-987)

Informacje o odpadach, które poddane zostały procesowi przygotowania do ponownego użycia, recyklingu lub przekazane zostały w tym celu innemu posiadaczowi odpadów, wymagane art. 90a ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości, Zakład przekazywał podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości w terminie do 15 stycznia za poprzedni rok kalendarzowy, określonym w art. 90a ust. 5 pkt 2 ww. ustawy.

²⁰ Przeprowadzone 21 sierpnia 2020 r.

²¹ Sprawozdanie „zerowe” za 2018 r..

²² Określonymi rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 czerwca 2016 r. w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych i zebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (Dz. U. poz. 934), zastąpionym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych i zebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (Dz. U. poz. 1627). Rozporządzenie uchylono z dniem 13 stycznia 2019 r.

²³ Określonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach (Dz. U. Nr 249, poz. 1674) uchylonym z dniem 23 stycznia 2013 r. Zgodnie z art. 237a i 237 aa ustawy o odpadach do sprawozdań za lata 2016-2018 stosowano dotychczasowe przepisy dotyczące ich sporządzania i składania.

Badanie informacji przekazanych podmiotom odbierającym odpady komunalne na zlecenie Miasta wykazało, że zawierały one dane o rodzaju i ilości odpadów przyjętych, poddanych odzyskowi i unieszkodliwianiu, metodach odzysku i unieszkodliwiania oraz procentowym udziale poszczególnych rodzajów odpadów wysortowanych ze zmieszanych odpadów komunalnych i opakowaniowych.

(akta kontroli str. 912 -913)

W latach 2015-2020 (do 27 lipca) w Zakładzie przeprowadzono 11 kontroli zewnętrznych z tego:

- Prezydent Miasta Gdańska przeprowadził (w 2016 r.) jedną kontrolę w zakresie uregulowań i procedur dotyczących odzyskiwania surowców wtórnych na terenie Zakładu przez pracowników firm zewnętrznych, która nie wykazała nieprawidłowości,
- Pomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska przeprowadził 10 kontroli przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych w zakresie ochrony środowiska w 2020 r. (jedną w 2017 r. i po trzy w pozostałych latach), z których cztery (dwie przeprowadzone w 2016 r. i po jednej przeprowadzonej w 2019 r. i 2020 r.) wykazały negatywne oddziaływanie na środowisko w zakresie emisji substancji złownnych do środowiska, z czego jedna (przeprowadzona w 2019 r.) wykazała dodatkowo rozwiewanie odpadów poza teren Zakładu. W jednym przypadku zastosowano pouczenie, a w pozostałych trzech sformułowano wnioski pokontrolne. W dwóch przypadkach Zakład poinformował o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków, a w jednym przypadku (kontrola przeprowadzona w 2019 r.) nie upłynął termin przesłania informacji o zakresie podjętych działań²⁴.

(akta kontroli str. 914)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Wizyjny system kontroli miejsc magazynowania i składowania odpadów w Zakładzie nie odpowiadał niektórym wymogom, gdyż:

- liczba i sposób umiejscowienia kamer negatywnie wpływał na identyfikację osób tam przebywających, tj. nie spełniał normy PN-EN 62676-4:2015-06 – Systemy dozoru wizyjnego stosowane w zabezpieczeniach – Część 4: Wytyczne stosowania lub normy, co było niezgodne z § 3 ust. 1 i 3 rozporządzenia w sprawie wizyjnego systemu kontroli. W skład wizyjnego systemu kontroli wchodziło łącznie 71 kamer, natomiast dla zapewnienia spełnienia wytycznych dotyczących pokrycia obiektu i pola widzenia pożądane jest zainstalowanie dodatkowo 125 kamer;
- urządzenia techniczne nie zapisywały obrazu z trzech kamer monitorujących obszar placów magazynowych przy budynku nowej kompostowni (magazynowania odpadów z tworzyw sztucznych i metali, kompostu, frakcji energetycznej pre-RDF), boksy magazynowe przy budynku sortowni oraz plac magazynowania odpadów zielonych, niezgodnie z art. 25 ust. 6d ustawy o odpadach;
- obraz z pięciu kamer monitorujących obszar placu magazynowego odpadów z tworzyw sztucznych i metali, zlokalizowanego przy budynku nowej kompostowni, kamerę monitorującą boksy magazynowe przy budynku sortowni oraz trzech kamery monitorujących miejsce magazynowania w sortowni, był przechowywany tylko przez okres 19 dni, pomimo wymogu przechowywania

²⁴ Termin ten został wyznaczony na 20 dzień od dnia odwołania na terenie kraju stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego wprowadzonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

zapisów obrazu przez miesiąc od daty dokonania zapisu (art. 25 ust. 6b ww. ustawy);

- urządzenia techniczne nie zapewniały przez całą dobę zapisu obrazu z jednej z dwóch kamer monitorujących PSZOK, niezgodnie z art. 25 ust. 6d ww. ustawy. Przegląd zapisów obrazu z kamery wykazał, że rejestrator jednej z dwóch kamer monitorujących PSZOK nie zapisał obrazu z całego dnia, tj. pomiędzy godzinami: 10.00 a 20.00 w dniu 25 maja, 6.00 a 19.00 – 16 czerwca i 8.00 a 10.00 – 23 czerwca;
  - kamera monitorująca obszar składowiska odpadów nie monitorowała tego obszaru całodobowo, pomimo wymogu wynikającego z art. 25 ust. 6d ww. ustawy. Przegląd zapisów obrazu z kamery wykazał, że 25 maja o godzinie 11:55 i 15 czerwca o godzinie 14:47 ww. kamera nie monitorowała obszaru składowiska, tylko obszar Zakładu od strony składowiska.
- (akta kontroli str. 618-628, 724-727, 747-766, 894-909, 917-956, 1000-1065)

Z wyjaśnień Prezesa Zarządu wynikało, że przyczyną:

- braku zapisów obrazu z kamery monitorującej PSZOK była awaria systemu. Ze względu na szeroką skalę rozbudowy systemu i prace w ciężkich warunkach, ulega on awariom. Pracownik pionu utrzymania ruchu Zakładu sprawdził połączenie ww. kamery, został wymieniony przełącznik sieciowy (switch) i media konwerter by zapewnić ciągłe strumieniowanie obrazów,
- niezapewnienia przechowywania danych było nierównomierne obciążenie rejestratorów względem strumienia danych. Serwisant producenta w trakcie kontroli NIK zwiększył powierzchnię dysków na rejestratorach zapewniając rejestrowanie obrazu i możliwość przechowywania zapisów przez wymagany okres,
- braku zapisu obrazu z kamer było niewłaściwe jego skonfigurowanie w rejestratorze. System monitoringu w nowej kompostowni od początku nie spełniał oczekiwań Zakładu w zakresie rejestracji obrazu. Pomimo licznych wezwań wykonawca uchylał się od usunięcia usterek. Dostawca w ramach gwarancji wymieniał uszkodzone urządzenie rejestrujące, które było niewłaściwie skonfigurowane.

Zakład podjął działania zmierzające do dostosowania tego systemu do wymogów: przeprowadzono audyt systemu, opracowano projekt wykonawczy i rozpoczęto jego modernizację, a w trakcie kontroli usunięto także awarie, które spowodowały ww. nieprawidłowości dotyczące zapisu i przechowywania obrazu z kamer.

(akta kontroli str. 64, 67-69, 74-75, 724-740, 741-746, 910-911, 1000-1062)

IV. Uwagi i wnioski

Uwzględniając podjęte w trakcie kontroli działania, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Gdańsk, dnia 9 października 2020 r.

Kontrolerzy
Rafał Wieczorkowski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

20.10.20
p.o. WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

Rafał Malcharek

.....
podpis